

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUČINJEVA ULICA 5. — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26. — Izhaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L. Za inozemstvo 10 L.

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje in izdajanje v Italiji in inozemstvu ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Attività aerea in Africa

L'arma aerea germanica ha attaccato Tobruk — Azioni di ricognizione sui fronti di Gendar

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 28 ottobre il seguente bollettino di guerra n. 513:

Nel pomeriggio di ieri apparecchi britannici hanno lanciato qualche bomba nei pressi di Cirò Marina (Catanzaro) e in località Campana (Cosenza): tre feriti e danni di scarsa importanza.

In Africa settentrionale nessun avvenimento notevole sui fronti terrestri.

L'aviazione nemica ha sorvolato Bengasi, lanciando un certo numero di bombe cadute in parte nel mare e in parte sul mercato e sul quartiere arabo: alcune case danneggiate e tre vittime e dodici feriti tra la popolazione.

Aerei germanici hanno bombardato obiettivi della piazza di Tobruk.

Nell'Africa orientale, sui fronti di Gendar intensa attività di ricognizione dei nostri reparti avanzati.

Letalske operacije v Afriki

Nemška letala so napadla Tobruk — Izvidniške akcije na gondarski fronti

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil dne 28. okt. naslednje vojno poročilo:

Včeraj popoldne so angleška letala metala bombe v bližini kraja Cirò Marina (Catanzaro) ter v kraju Campana (Cosenza): trije ranjeni in neznatna škoda.

V severni Afriki nobenega važnejšega dogodka na kopnih bojiščih. Sovražna letalstva je izvršilo polet nad Bengazi in odrglo nekaj bomb, ki so deloma padle v morje, deloma na tržnico in na arabsko četrt. Nekatere hiše so bile pri tem poškodovane, med civilnim prebivalstvom pa so bili trije ubiti in 12 ranjenih. Nemška letala so bombardirala cilje v Tobruku.

V vzhodni Afriki je bila na bojišču pri Gondarju živahna izvidniška delavnost naših prednjih oddelkov.

Nemško vojno poročilo

Trajno zasledovanje umikajočih se čet v Doneški kotlini — Potopljene sovražne ladje

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 28. oktobra. Nemško vrhovno poveljstvo poroča:

V Doneški kotlini se nadaljuje zasledovanje umikajočih se sovražnikov. Nemške čete so prodrele včeraj v Kramatorsko. Sovjetska unija je izgubila s tem eno svojih največjih tovarnih tankov. Nadaljnje važne industrijske kraje so zavzele madžarske čete.

Tudi na ostali fronti operacije napredujejo.

Letalstvo je bombardiralo z dobrim učinkom luške predele v Kerču in je potopilo

pri tem trgovsko ladjo s 3000 tonami.

Vzhodno od Great Yarmoutha so potopila bojna letala podvodi iz nekega konvoja dve sovražni trgovski ladji s skupno 11.000 tonami. Nadalje je bila velika tovarna ladja v preteklo noč vzhodno od Bridlingtona z bombami hudo poškodovana.

Pred holandsko obalo in ob Kanalu je izgubilo angleško letalstvo večeraj 13 letal.

V Severni Afriki so nemški strmoglavi razbili angleške bunkerje pri Tobruku.

Sovražna letala niso priletela nad nemško ozemlje.

Zima, sneg in mraz

sicer ovirajo, a ne morejo zaustaviti operacij na vzhodni fronti

Helsinki, 29. okt. s. Vojna na finski fronti je prešla že v zimsko fazo. Mnogo avtomobilskih kolon je prispelo na bojišče in med borbe so razdelili zimska oblačila. Pohod finskih oboroženih sil je sicer postal nekoliko počasnejši, ker se je treba privaditi zimskemu vremenu, toda nikakor se ni ustavil, marveč se nadaljuje tudi po polodenih in zasneženih cestah sredi mestoma besnih viharjev. Finske oborožene sile metodično pridirajo proti vzhodu, dasi so njihova poveljstva zelo rezervirana. Tako ni mogoče natanko reči, kje so borbe in kjer sta oba nasprotnika v neposrednih stikih. Rezerviranost pa je toliko bolj utemeljena, ker kaže, da večje sovjetske vojske niso v neposrednem stiku med seboj. V takih okoliščinah so nenadni sunki toliko uspešnejši.

Berlin, 29. okt. d. Na vseh odsekih vzhodnega bojišča se operacije ugodno razvijajo. Na osrednjem frontnem odseku se je nemški pehoti posrečilo vzeti osem mostov, ki predstavljajo točke zelo velike strateške važnosti v operacijah, ki se bodo na tem odseku nadaljevale. Na južnem frontnem odseku se je nemškim četam na neki točki posrečilo kljub silovitim sovražnikovim obrambnim postavitvam mostišče za razširjenje operacij na tem mestu. Sovražnikovi protinapadi so bili vsi odbiti in je imel nasprotnik hude izgube. Ob nadaljevanju operacij z zasedenega mostišča je bilo ujetih nad 1000 sovjetskih vojakov in v sledečih borbah uničenih 7 tankov.

Žrtve mraza v Petrogradu

Stockholm, 29. okt. s. Kakor se doznava od sovjetskih ujetnikov na petrogradskem bojišču je mraz zahteval doslej med prebivalstvom v Petrogradu več mrtvih žrtev. Njšteto Rusov poskuša zbežati iz mesta za nemške postojanke, da bi se rešilo strasne peka v obleganem mestu. Večino ubežnikov pa dohitijo streljajoči strojniki, tako da ne dosežejo svojih ciljev. Neki ujetnik je izjavil, da se petrogradski odpor bliža svojemu koncu.

Obstreljevanje Petrograda

Berlin, 29. okt. s. Nemško težko topništvo je v ponedeljek popoldne močno bombardiralo vojaške industrijske naprave v Petrogradu. S prednjih opazovalnic so ugotovili, da je imelo obstreljevanje velik učinek. Tako so opazili, kako je bil že pri prvih streljih porušen ogromen hangar na nekem letališču. V Kronštatu je bila razdejana neka utrdba.

Umik sovjetskih čet iz Irana na Kavkaz

Stockholm, 29. okt. s. Poslednje vesti kažejo, da se je večina sovjetskih čet, ki so sodelovale pri zasedbi severnih predelov Irana, spet umaknila nazaj na Kavkaz, da bi lahko sodelovala v borbah na južnem odseku bojišča pod poveljstvom maršala Timošenkina. Na severnih robovih Kavkaza se pripravlja nova fronta. Sovjetske sile v

Iranu so štele pet rednih in eno motorizirano divizijo. V Iranu ostanje posledje skoraj izključno le britanske čete.

Čete z Daljnega vzhoda poslane na evropsko fronto

Hsinking, 29. okt. d. Službeni zastopnik japonske kvantungške armade je v torek zjutraj izjavil, da je bilo zadnji čas odposlanih 10 divizij sovjetskega vojaštva stacioniranega na Daljnem vzhodu na evropsko fronto. Japonski vojaški zastopnik je nadalje pripomnil, da je bilo v mesecu oktobru razen tega odposlanega z Daljnega vzhoda na bojišča v evropski Rusiji približno 400 vlakov raznega vojnega materiala. Po nadaljnjih njegovih informacijah so bili zadnji čas zmanjšani obroki hrane v sovjetski armadi. Dočim je popreje dobival vsak sovjetski vojak dnevno po 500 gr kruha, znašajo sedaj dnevni obroki le še po 400 gramov. Japonski vojaški zastopnik je končno pripomnil: Med tem ko rdeča armada na Daljnem vzhodu neprenehoma pošilja čete in vojni material na zapad, pa doslej še noben japonski vojak ni zapustil Mandžurije.

Bolgarski Rdeči križ na vzhodnem bojišču

Sofija, 29. okt. s. Bolgarski Rdeči križ je sklenil poslati na vzhodno bojišče posebno odposlanstvo zdravnikov, usmljenih sester in strežnic.

Ameriške milijarde za Anglijo

Washington, 29. okt. s. Zvezni senat je definitivno odobril 6.16 milijarde kredita v katerega so všteti tudi prispevki za Veliko Britanijo, ki znašajo skupno 5.985 milijarde dolarjev. Zakon o teh dodatnih kreditih v okviru zakupov in posojil, sklenjenih med Veliko Britanijo in Zedinjenimi državami, mora biti podpisan še od Roosevelta.

Londončani na deželi

Stockholm, 29. okt. s. Zaradi neprestanih letalskih napadov na London se je velik del londonskega prebivalstva preselil na deželo. Londonski listi tolažijo sedaj te ljudi, češ da so se lahko sami prepričali o prednostih življenja na deželi. Na deželi se lažje oskrbe z živili kakor po velikih mestih. Navsezadnje pa taka angleška propaganda samo priča, kakšen uspeh so imeli nemški letalski napadi na Londonu.

Eksplodizija v ameriškem rudniku

New York, 29. okt. d. Kakor poročajo iz Pittsburga, je prišlo v nekem premogovniku do hude eksplozije. Trideset rudarjev je bilo zasutih. Reševalnim odpravam doslej zaradi nevarnosti nadaljnjih eksplozij ni uspelo prodreti do ponesrečenih rudarjev.

Svečana proslava pohoda na Rim

Ducejevo sporočilo: Bolševizem je zadet v srce in je v agoniji - Z njim vred bodo propadli njegovi temni zavezniki v Evropi in v Ameriki

Rim, 29. okt. s. Svečana proslava 19. obletnice pohoda na Rim je potekla v znamenju sodelovanja ogromnih ljudskih množic, čeprav se delo v tovarnah, na polju in v uradih ni prekinilo. V Rimu je bilo popoldne, — kakor je danesnje »Jutro« že obširno poročalo, — otvorjeno in posvečeno novo svetišče v fašistični revoluciji padlih. Svečanosti je prisostvoval tudi Duce. Popoldne so se še večje množice ljudi zbrale okrog fašističnih političnih ustanov. Okrog 17. so se rimski trgi napolnili z množicami. Na zborovanju so govorili zastopniki stranke, ki so ljudem razložili pomen 19. obletnice in pričetka 20. leta fašističnega razdobja. Obeležili so značaj borbe za novi evropski red, vojne proti bolševizmu in angleški in ameriški plutokraciji.

Množice so nato v sprevodih krenile po mestu in prireale viharne manifestacije za Duceja. Na stotisoče ljudi se je zbralo na Beneškem trgu, na stotine napisov in praporov je vihralo nad glavami množice. Napiso so naglašali trdno voljo do zmage, pa tudi smešili sovražno propagando. Ljudje so vedno znova vzklikali Mussoliniju, tako da se je nazadnje pojavil na balkonu Beneške palače. Vzklikanja ni bilo ne konca ne kraja. Mussolini se je umaknil z balkona, a množica ga je vedno znova spet priklicala, dokler ni kratko spregovoril.

Ducejevo sporočilo

Tovariši, je dejal. Prišli ste, da pozdravite pričetek novega leta, dvajsetega leta fašistične dobe. Mi mu gremo nasproti z nebrzdanim pogumom. Množica je tedaj vzklikala: »Da, Duce!«. Gremo mu nasproti s trdno vero in globokim prepričanjem, da bo Italijanski narod razvrščen, v falange pod liktorskim znamenjem, v vsakem primeru na višini svoje preteklosti in bodočnosti in zato vreden zmage (navdušeni aplavzi). Orožje zavezniške Nemčije (vzkliki: Duce, Hitler), naše orožje in orožje mladih zavezniških narodov so bolševizem (dolgotrajno demonstiranje in življenje) že zadeli v srce. Pred 23. leti smo pričeli prvo borbo proti njemu. Sedaj je v agoniji. Njegovi temni zavezniki v Evropi in Ameriki bodo propadli skupno z njim. (Novo življenje.) Konservativizem, ki jo predstavlja prenapetost egoizma, bodo uničile sile revolucije (odobravanje). Mi bomo prodrli! (Množica je sprejela še posebej te zadnje besede s frenetičnimi aplavzi in je nato še dolgo vzklikala Duceju.)

Ducejeve besede so bile odločne, lapidarne. Navdušenje je bilo tako, kakor ga zlepa na Beneškem trgu še ni bilo videti. Med množico je bilo vse pomešano, od delavca do fašista, od pravaka do nacionalnega svetnika, vseučiliškega profesorja in študenta. Vzklikanje množice je v polni meri potrdilo, da v Italiji nikoli nista bila tako poverjena njen veliki narod in njen veliki voditelj. Duce je bil prisiljen, da se je vedno znova pojavil na Balkonu. S fašističnim pozdravom je odzdravil manifestirajočo množico.

Dva naroda — ena zmaga

Rim, 29. okt. s. Na enem izmed velikih zborovanj v Rimu je včeraj popoldne govoril tudi minister za ljudsko kulturo. V svojem govoru je primerjal razvoj notranje političnih dogodkov v Italiji in sedanje vojne. V obeh primerih je šlo za borbo proti bolševizmu in framonstvu. Nasproti že povsem gotovi zmagi osi angleška in ameriška propaganda ne more postaviti nič drugega kakor iluzorno nado, da se bo os na svoji notranji fronti zrušila. Anglija se moti, če misli, da Italijani niso sposobni prenesti omejitev v prehrani in bombnih napadov, kakor jih morajo prenašati Angličani. Italijanski narod se ne bori za pet obrokov hrane na dan, marveč za to, da zagotovi kruh svojim sinovom, da si pridobi kruh v bodoče. Ze eno samo izmed tisoč današnjih zborovanj bo osmešilo domisleke agencije Reuter ali pa radijev v Londonu in Moskvi. Italijanski narod se dviga pod geslom: Dva naroda, ena vojska! Jutri se bodo oglasile fanfare: Dva naroda, ena zmaga! Besede ministra Pavolinija so bile sprejete z velikim navdušenjem.

Otvoritev nacionalnega didaktičnega centra

Florenca, 29. okt. s. Tu so v okviru velikih proslav pohoda na Rim, ki jim je prisostvoval prosvetni minister Bottai, svečano otvorili nacionalni didaktični center. Predsednik centra je imel na velikem zborovanju govor, v katerem je poudaril, da se nadaljuje veliko kulturno delo kljub vojni, v kateri je Italija vsa prizadeta. Ekscelencja Bottai je v svojem govoru opozoril na pomen 23. točke »šolskih načel«, ki govorijo o funkciji didaktičnih centrov, poleg na-

cionalnih, bilo ustanovljeni tudi pokrajinski didaktični centri, ki bodo skrbeli za vse zahteve pedagoške tehnike, ustvarjali nove metode v pouku, a prirejali tudi vzgojne tečaje za družine, skrbeli za nadaljnje usposabljanje učiteljev, kontrolirali sposobnosti učencev, pospeševali pravilno izbiro poklicev, skrbeli za znanstveno gradivo in učila, za šolske knjige, vzdrževali s šolskimi ustanovami v tujini, ustanavljali pedagoške knjižnice in opravljali še celo vrsto drugih za šolo pomembnih poslov. Posebej je prosvetni minister obeležil pomen novega zavoda v Florenci. Njegov govor je bil šestkrat prekinjen z navdušenimi ovacijami. Zaključil se je z novimi viharimi manifestacijami za Duceja.

Odkritje spomenika Itala Balba

Rim, 29. okt. s. V matičnem domu invalidov so včeraj odkrili marmornat spomenik junaškega kvadrumvira letalskega maršala Itala Balba. Zaino službo božjo je opravil vojaški škof Bartolomei; prisostvovalo ji je mnogo zastopnikov fašističnih organizacij, vojske, invalidov, družin padlih letalcev, prostovoljcev, družin padlih in ranjenecv ter drugih organizacij. Svečanosti so se udeležili tudi državni podtajniki pri ministrskem predsedstvu, letalskem in mornariškem ministrstvu, generalni inspektor fašistične stranke, rimski prefekt, pokrajinski zvezni tajnik in drugi zastopniki oblasti. Po službi božji so se zastopniki oblasti zbrali okrog spomenika na dvorišču doma. Ob zvokih himne je bil spomenik odkrit. General Pricolo je izrekel ime padlega junaka, nakar so se

mu vsi odzvali z vzklikom »Prisotene«. Zastopniki oblasti so nato odšli v dom in obiskali vojne slepce in invalide iz sedanje vojne, vojaški oddelki in delegacije organizacij pa so med tem defilirale pred spomenikom.

Članstvo fašističnih organizacij

Rim, 29. okt. s. Fašistični odredbeni list je objavil naslednje podatke o pripadnikih fašističnih organizacij:

V fašističnih borbenih organizacijah je organiziranih 4.017.640, v vseučiliških skupinah 137.148, v organizacijah italijanske liktorske mladine 8.186.812, v ženskih fašistih 938.509, v kmečkih ženskih organizacijah 1.968.731, v ženskih delavskih in postrežniških organizacijah 761.927, v organizacijah tujih študentov 576, v fašistični šolski zvezi 182.683, v fašistični zvezi javnih nameščenecv 318.473, v zvezi nameščenecv državnih podjetij 136.738, v železničarski zvezi 149.149, v zvezi poštarjev 82.511, v Dopolavoru 4.146.555, v zvezi rezervnih častnikov 282.572, v organizaciji italijanskega olimpijskega odbora 755.212, v pomorski zvezi 118.021, v organizacijah nacionalnega zavoda za fašistično kulturo 201.340, v zvezi invalidov 204.475, v bojvniški zvezi 905.247, v zvezi svojcev v vojni padlih 342.382, v zvezi svojcev padlih letalcev 9.190, v skupini odlikovancev z zlato svetinjo za vojaške zasluge 105, v zvezi odlikovancev z modrim trakom 23.300, v zvezi italijanskih prostovoljcev 94.318, v Garibaldijevi legiji 6.010, v oddelkih arditov 16.823, v oboroženih oddelkih 492.682, v organizacijah planinskega centra 43.711.

Hitlerjeva čestitka

Rim, 29. okt. s. Vojda je poslal Duceju naslednjo brzojavko:

Ob obletnici pohoda na Rim mislim na Vas, Duce, in vam izražam vse svoje najpristrane želje za vas osebno in za srečno bodočnost fašistične Italije. Mojim čestitkam pridružujem želje vsega nemškega naroda za zavezniško Italijo v borbi, ki bo zagotovila zmago za novo

Evropo. S tovariškim in prijateljskim pozdravom — Adolf Hitler.

Duce je takole odgovoril: Führer, zelo prisrčno se vam zahvaljujem za pozdrav in čestitke, ki ste nam jih poslali ob obletnici pohoda na Rim. Fašistična Italija obnavlja ob tej priliki svojo odločno voljo, da nadaljuje pohod in se bori skupno z narodno socialistično Nemčijo do zmage. Prejmite moje prijateljske in tovariške pozdrave. — Mussolini.

Prestolni govor kralja Borisa

Pregled uspehov Bolgarije v okviru sodelovanja v trojnem paktu — Bolgarska vojska je pripravljena za vsako nalogo

Sofija, 29. okt. s. Ob otvoritvi zasedanja sobranja je imel kralj Boris prestolni govor, v katerem je podal uspehe, ki jih je Bolgarija dosegla v svoji zunanji politiki, odkar se je 1. marca priključila trojnemu paktu. Na zadnjem zasedanju je sobranje spontano prisrčno sprejelo nemške vojake. Bolgarija je napela vse svoje sile in je v sodelovanju s svojimi velikimi prijatelji, čama pridobila Macedonijo in področje ob Egejskem morju, ki sta ji bili odvzeti po tolikih žrtvah. Po treh vojnah sta se ti deželi spet priključili domovini. Bolgarija mora biti zato hvaležna in večno zvesta svojim velikim zaveznicam.

Priključitev Bolgarije k trojnemu paktu je omogočila, da so se razvili dragoceni odnosi s Slovaško in novo neodvisno hrvaško državo. Odnosi s Turčijo so se tudi to leto ugodno razvijali v duhu prijateljskega pakta in prijateljske izjave, ki sta jo podali obe državi. Ti odnosi se še nadalje razvijajo v smislu medsebojnega razumevanja ter v prijateljskem duhu. Najboljše čustva goji bolgarski narod do svoje nove albanske sosedice. Pa tudi z drugimi državami skuša bolgarska vlada ohraniti najboljše odnose, kakor to narekujejo sedanji interesi države. Poskusi, ki so se pojavili v tujini, da bi se motila red in mir v državi, so se izjalovili. Bolgarski narod aktivno sodeluje z oblastmi, da nevtalizira delovanje onih, ki bi hoteli uničiti nacionalno edinstvo in varnost države. Življenje v državi se je prilagodilo izrednemu času. Vojna je vplivala na bolgarsko gospodarstvo. Primanjkuje sirov in tudi pridelek ni bil zadosten. Zaradi tega bo treba prenesti nekaj žrtev. Vlada je že ukrenila vse potrebno, da se pravično porazdele posamezne vrste blaga med prebivalstvo.

Ko se se na Balkanu razvijali resni dogodki, je bila bolgarska vojska mobilizirana. Preprečila je, da bi Bolgarija postala ozemlje vojaških operacij Bolgarske vojske se sedaj izpopolnjuje v znanju in orožju. Pripravljena je za navdušenim izpolniti vsakršno nalogo, ki bi ji bila naložena. Nadalje je kralj Boris pozval poslance, naj podpre vlado v njenem delu za konsolidacijo velike in močne države.

Sobranje je sprejelo vladarjev govor z velikim navdušenjem. Seje so se odprle tudi kraljica Ivana, prin Ciril, princesa Evdoksija in princesa Guttemberska.

Bolgarija v taboru osi

Sofija, 29. okt. s. Predsednik Sobranja Halkov je v Plevnu govoril o bolgarski zunanji politiki in izjavil med drugim: Bolgarija ni nikdar skušala reševati zunanjepolitičnih vprašanj s silo. Zato je povsem naravno, da je tudi s Turčijo podpisala izjavo nevtralnosti in prijateljstva, izjavo, ki je kasneje pokazala svojo vrednost v teku dogodkov, ki so se razvili na balkanskem polotoku. Zvesta načelu, da ima vsak narod pravico do svobodnega življenja, je Bolgarija 1. marca letošnjega leta pristopila k trojnemu paktu. S tem je bila pot Bolgarije začrtana: Treba se je bilo postaviti na stran dveh vesele, ki so v stanju, da zajamčijo svobodo in bodočnost bolgarskega naroda. Osi Rim—Berlin se mora Bolgarija zahvaliti, da je mogla uresničiti svoje stoletne nacionalne zahteve. Naše poslanstvo mora biti sedaj v tem, da z obnovljenimi silami delamo na ohranitvi naše narodne edinstva in tako utrdimo novo, veliko Bolgarijo.

Tudi glede notranje politike je predsednik Halkov dejal, da vodijo pri tem Bolgarijo nagibi, ki se dajo na kratko označiti takole: mir, delo ter moralni in materialni napredek.

Vesti iz Bolgarije

Sofija, 29. okt. s. Za trenutni politični razvoj v Bolgariji je odločilnega pomena reševanje notranje politične problemov, ki je poverjeno oblastem, ki so pristojne za notranjo zaščito in utrditve države. Vojna sodišče v Dobriču je tako včeraj obsodilo na smrt 12 ljudi bolgarske narodnosti, ki so vohunili v prilog neke države, ki mejl na Bolgarijo.

Kmetijski minister Kušev je v nekem radijskem govoru vse prebivalstvo opozoril, da je dolžnost bolgarskih kmetov, da sedaj obdelujejo zemljo z vedno večjo skrbjo, da bodo krite potrebe vse države. Minister je za dosego tega cilja napovedal delno mobilizacijo določenega števila kmečkih ljudi.

Naredbe Visokega Komisarja za Ljubljansko pokrajino

Spremembe taksnih zakonov — Nova emisija držanih kolkov — Pretisk kolkov bivše banovine, menic in taksnih vrednotnic

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino glede na zakon o takсах z dne 27. junija 1921., objavljen v Službenih novinah bivše kraljevine Jugoslavije, št. 152 in na zakon o sodnih takсах z dne 30. maja 1930., objavljen v Službenih novinah z dne 16. junija 1930., št. 134,

na podlagi kr. ukaza z dne 2. junija 1941-XIX št. 492 in kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX št. 291 in

smatrajoč za potrebno, da se spremeni in vzpostavi veljavne določbe o takсах in uvedejo novi kolki in takse vrednotnic, odreja:

Člen 1. Postavke taks po zakonu o takсах in po zakonu o sodnih takсах s spremembami in dopolnitvami, izdanimi do 6. aprila 1941, se nadomeščajo takole:

namesto din	lir	namesto din	lir
0.05 ...	0.02	19. ...	7.60
0.10 ...	0.05	20. ...	8. ...
0.20 ...	0.10	22.50 ...	9. ...
0.25 ...	0.10	24. ...	9.60
0.30 ...	0.15	25. ...	10. ...
0.35 ...	0.15	26. ...	10.40
0.40 ...	0.20	30. ...	12. ...
0.45 ...	0.20	34. ...	13.60
0.50 ...	0.20	37.50 ...	15. ...
0.60 ...	0.30	40. ...	16. ...
0.75 ...	0.30	43. ...	17.20
0.80 ...	0.40	45. ...	18. ...
1. ...	0.40	50. ...	20. ...
1.50 ...	0.60	52. ...	20.80
2. ...	0.80	58. ...	23.20
2.50 ...	1. ...	60. ...	24. ...
3. ...	1.20	61. ...	24.40
4. ...	1.60	65. ...	26. ...
4.50 ...	1.80	70. ...	28. ...
5. ...	2. ...	75. ...	30. ...
6. ...	2.40	79. ...	31.60
6.50 ...	2.60	80. ...	32. ...
7.50 ...	3. ...	90. ...	36. ...
8. ...	3.20	94. ...	37.60
9. ...	3.60	100. ...	40. ...
10. ...	4. ...	109. ...	43.60
10.50 ...	4.20	112.50 ...	45. ...
12. ...	4.80	116. ...	46.40
13. ...	5.20	120. ...	48. ...
13.50 ...	5.40	124. ...	49.60
15. ...	6. ...	130. ...	52. ...
16. ...	6.40	139. ...	55.60

140. ...	56. ...	760. ...	304. ...
150. ...	60. ...	800. ...	320. ...
154. ...	61.60	880. ...	352. ...
174. ...	69.60	1000. ...	400. ...
180. ...	72. ...	1040. ...	416. ...
192. ...	76.80	1200. ...	480. ...
200. ...	80. ...	1360. ...	544. ...
225. ...	90. ...	1400. ...	560. ...
230. ...	92. ...	1500. ...	600. ...
240. ...	96. ...	1520. ...	608. ...
250. ...	100. ...	1600. ...	640. ...
262.50 ...	105. ...	1875. ...	750. ...
268. ...	107.20	2000. ...	800. ...
300. ...	120. ...	2250. ...	900. ...
306. ...	122.40	2500. ...	1000. ...
320. ...	128. ...	2600. ...	1040. ...
350. ...	140. ...	2625. ...	1050. ...
375. ...	150. ...	3000. ...	1200. ...
382. ...	152.80	3200. ...	1280. ...
400. ...	160. ...	3500. ...	1400. ...
450. ...	180. ...	4000. ...	1600. ...
458. ...	183.20	4200. ...	1680. ...
480. ...	192. ...	4500. ...	1800. ...
487.50 ...	195. ...	5000. ...	2000. ...
500. ...	200. ...	6000. ...	2400. ...
534. ...	213.60	7500. ...	3000. ...
560. ...	224. ...	8000. ...	3200. ...
600. ...	240. ...	10000. ...	4000. ...
610. ...	244. ...	15000. ...	6000. ...
650. ...	260. ...	20000. ...	8000. ...
720. ...	288. ...		
750. ...	300. ...		

Člen 2. Višina taks, določenih po tarifi odstotno, ostane nespremenjena in se na pogodbe, sklenjene v lirske veljavi, pobira o te takse v lirah.

Člen 3. Če je osnova za odmero taks na dosedanjih spisih izražena v dinarjih, se mora preračunati v lire po razmerju 38 lir za 100 dinarjev.

Člen 4. Pri odstotnih takсах se zaokroži takšna osnova, izražena v dinarjih, na stotico v lirah navzdol, če deli ne dosega 50 lir, deli nad 50 lir pa se zaokrožajo na stotice v lirah navzgor.

Pri plačilu taks v gotovini se zaokrožajo deli pod 10 stotink na 10 stotink.

Člen 5. Vsi posli po zakonu o takсах in po zakonu o sodnih takсах iz pristojnosti finančnega ministra bivše vladavine preidejo v pristojnost Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino (finančni oddelek).

Člen 6. Določbe členov 2., 3. in 4. veljajo tudi za pokrajinske takse (takse bivše banovine).

Člen 7. S 1. novembrom 1941-XX se vzamejo iz obteka državi kolki z dinarsko vrednostjo in se istega dne izdajo novi državni kolki za Ljubljansko pokrajino z vrednostjo v lirah.

Z istim dnem se vzamejo iz obteka tudi pokrajinski kolki (kolki bivše banovine) v dinarjih.

Člen 8. Državni kolki, vzeti iz obteka po določbi prednjega člena, se zamenjujejo s kolki nove emisije od 1. do 30. novembra 1941-XX pri davčnih upravah na nekolkovano prošnjo, v kateri je treba navesti vrsto in količino kolkov, ki naj se zamenjajo.

Pri zamenjavi se držijo davčne uprave običajni, predpisanih po pravilniku finančnega ministrstva bivše jugoslovanske vlade z dne 8. julija 1929, Uradni list št. 112/48.

Doslej veljavni pokrajinski kolki pa se pretisnejo z vrednostjo v lirah v istem roku, kakor je določen v prvem odstavku, pri finančnem oddelku Visokega komisarja, prav tako na nekolkovano prošnjo, v kateri sta navedeni vrsta in količina kolkov, ki naj se pretisnejo.

Po preteku roka iz prvega odstavka se kolki ne bodo več ne zamenjavali ne pretiskovali.

Člen 9. V roku od 1. do 30. novembra 1941-XX se morajo pri davčnih upravah pretiskirati na ustrezno takso v lirah iz člena 1. te naredbe golice menic in druge takse vrednotnic; pri tem se pritise

nanje uradni pečat in pristavi podpis odgovornega uradnika. Pri tej priložnosti bodo predložili menični golice in drugih taksnih vrednotnic morali plačati razliko po spremembah iz člena 1.

Ko preteče spredaj določen rok, se bodo smatrale golice menic in druge takse vrednotnic, ki niso bile predložene v pretisk in pretiskiranje, kot brez vrednosti.

Člen 10. Ta naredba stopi v veljavo z dnem 1. novembra 1941-XX.

Visoki Komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Sottoposizione a vigilanza della Croce Rossa di Lubiana

L'Alto Commissario per la provincia di Lubiana, visto il R. D. L. 3 maggio 1941-XIX n. 291, decreta: Art. 1. La Croce Rossa di Lubiana viene posta sotto la diretta sorveglianza dell'Alto Commissario, che la esercita a mezzo del fascista Lodovico Maffei. Questi ha anche il compito di predisporre la sistemazione della Croce Rossa secondo le esigenze della nuova situazione creatasi con la costituzione della provincia di Lubiana.

Art. 2. Il presente decreto entra immediatamente in vigore.

L'Alto Commissario
per la provincia di Lubiana:
Emilio Grazioli

Postavitev društva Rdeči križ pod nadzorstvo

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podlagi kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX št. 291 odloča: Člen 1. Rdeči križ v Ljubljani se postavlja pod neposredno nadzorstvo Visokega komisarja, ki ga bo izvrševal po fašistu Ludoviku Maffei. Ta ima tudi nalogo, da pripravi predureditev Rdečega križa po zahtevah novega položaja, nastalega z ustanovitvijo Ljubljanske pokrajine.

Člen 2. Ta odločba stopi takoj v veljavo.

Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

L'orario degli uffici statali ed enti pubblici

Con decorrenza dal cinque novembre e fino a tutto il 31 marzo prossimo l'orario degli uffici statali e degli enti pubblici comunque soggetti alla vigilanza dello Stato è fissato dalle ore nove alle quindici nei giorni feriali e dalle nove alle tredici nelle domeniche e negli altri giorni festivi senza interruzione. Sono fatti salvi i casi di servizi speciali, per i quali saranno impartite disposizioni a parte. Per la durata della guerra resta sospesa la celebrazione delle feste nazionali, dei giorni festivi e delle solennità civili, eccezione fatta per i seguenti giorni nei quali gli uffici pubblici sospendono l'attività lavorativa, e precisamente: Primo giorno dell'anno solare, 6 gennaio, 19 marzo, giorni di Pasqua, Ascensione, Corpus Domini, 29 giugno, 15 agosto, 1 novembre, 8 dicembre e 25 dicembre.

Delovni urak v državnih urad h in javnih ustanovah

Začeti s 5. novembrom t. l. ter do vključno 31. marca prihodnjega leta so uradne ure v državnih uradih in javnih ustanovah, ki so kakor koli podvržene državnemu nadzorstvu, določene od 9. zjutraj do 15. ure popoldne ob delavskih ter od 9. do 13. ob nedeljah in praznikih brez prekinitev. Izjeme veljajo le za posebne službe, glede katerih bodo izdane posebne določbe.

Za časa trajanja vojne so ukinjene vse proslave narodnih praznikov in civilnih svečanosti z izjemo naslednjih dni, ko javni uradi nimajo dela: Novo leto, 6. januar, 19. marec, velikonočni dnevi, vnebohod, sv. Rešnje telo, 29. junij, 15. avgust, 1. november, 8. december in 25. december.

Divieto di vendita di tessuti con più di 20 % di lana o cotone

Con riferimento al punto 2 della circolazione dell'Alto Commissario in data 24 ottobre 1941-XIX, VIII N.º 4716-27-41 si chiarisce che rimane vietata la vendita da parte delle ditte produttrici e dei commercianti all'ingrosso, dei tessuti di cotone e di lana, sia puri che misti, purché, in questo ultimo caso, il cotone o la lana entrino, isolatamente o complessivamente, nella composizione dei tessuti stessi, in misura superiore al 20 per cento.

Prepovedana prodaja tkanin z več kakor 20 % volne ali bombaža

Dodatno k točki 2 razpisa Vis. Komisarja z dne 24. X. 1941-XIX št. 4716-27-41 se naknadno pojasnjuje sledeče: Producerskiem tvrdkam in trgovcem na debelo je prepovedano prodajati tkanine iz bombaža in iz volne, čiste in mešane, če v slednjem primeru bombaž ali volna ločeno ali v celoti tvori v tej kompoziciji več kakor 20%.

Živilski trg pred prazniki

Ljubljana, 29. oktobra. Pred vsemi sveti je navadno na trgu skoraj več cvetja in zelenja kakor živl. Prejšnja leta so dovažali mnogo cvetja zlasti iz Trnovca in drugih predmetov, kjer so ga gojili tudi na zelenjadnih vrtovih. Letos so se ljudje mnogo bolj posvečali zelenjadstvu kakor gojitvi cvetja. Na mešanskih vrtovih je bilo mnogo manj cvetja, zato pa tem več zelenjave in socivja. Stalni gojitelji jesenskega cvetja, predvsem krizantem, so gojili cvetje tudi letos, vendar najbrž ne toliko kakor včasih. Nekaj cvetja je uničila slana, vendar ne mnogo, ker gojitelji znaajo varovati nežno cvetje pred nastopom mraza.

Danes je bilo napredaj že precej krizantem in zelenja. To blago pa prodajajo že

več dni. Med zelenjem je napredaj precej mahovine. Cene so bile predpisane in prodajalci se jih drže. Danes pa vendar ni bilo napredaj še posebno mnogo cvetja in zelenja kakor včasih pred vsemi sveti. Tudi se je živilski trg za nekaj dni spremenil v cvetlični trg. Posebno mnogo je bilo tedaj vencov iz smrečja, jelovine in zim-zelena, izdelkov okoliških kmetov. Letos doslej ni bilo mnogo tudi tega blaga.

Zivljenje na živilskem trgu se je danes razgibalo precej pozno. Prodajalke so prihajale pozneje najbrž zaradi slabega vremena. Zelenjadni trg je bil sorazmerno še dobro založen. Manj blaga je bilo na kmečkem sadnem trgu. Danes so prodajalci krompir na dveh stojnicah prodajali in kupovalci so prišli zgodaj kljub slabemu vremenu.

Nastop mraza ovira pri nabiranju gob tudi najbolj vnete gobarje. Slana je večeraj uničila mnogo občutljivejših gob. V višjih legah, kjer se leži prvi sneg, je pa zdaj nabiranje gob sploh onemogočeno, saj gob nihče ne koplje izpod snega. Vendar je dav prinesla na trg gobe ena prodajalka. Nabrala je večeraj nekaj čebularjev in sivih zimskih kolobarnic, sivk. Razprodala jih je kmalu.

Stalni prodajalci sadja so dobro založeni z grozdem, kostanjem in dovolj imajo tudi drugega sadja, ki ga nekaj časa ni bilo posebno mnogo napredaj.

Zgodnja zima

Ljubljana, 29. oktobra. Včeraj smo imeli že zimsko vreme. Maršikoga je že pošteno zeblo. Zadnje dni je pihala ostra burja in ozračje se je še posebej razhladilo po prvem snegu. Povsod v višjih legah in marsikje tudi v dolinah, kjer ga je zapadlo več, je sneg obelžal. V noči med ponedeljkom in torkom je začelo mrzlovati. Noč je bila jasna in pihala je burja. Tako je bilo včeraj zjutraj v Ljubljani že občutno hladno. Najnižja temperatura je znašala -3°. Včerajšnji dan je bil najmrzlejši v tej jeseni.

Včeraj se ni mnogo ogrelo tudi popoldne, čeprav je nekaj časa sijalo sonce. Proti večeru se je skoraj povsem zjasnilo in zdelo se je, da bo danes zopet precej mrzlo. Toda ponoči se je pooblačilo. V višjih legah se je začel zopet uveljavljati jug in začelo je snežiti. Zdaj je pa padlo mnogo manj snega kakor prvič. Sneg je naletaval še nekaj časa zjutraj. Barometer je začel ponoči naglo upadati in kaže, da se bo vreme še poslabšalo. Davi ni bilo tako mrzlo kakor včeraj. Najnižja temperatura je znašala sredi mesta 0,5°.

Morda dobimo pred praznikom še več snega, tako da bo grobovje krasila snežna odeja. Vendar je zdaj še prezgodaj napovedovati, kakšno vreme bo o vseh svetih, ker se še lahko spreveže. — Na naših polkopiščih povsod hitre urejate grobove, ne glede na vreme.

Podaljšanje veljavnosti železniških legitimacij (za upokojenke)

Državni upokojenke in upokojenke, ki so zase in za svoje rodbinske člane dobile železniške legitimacije od finančne direkcije in ki od nje še vedno prejemajo pokojnino, naj ji predložijo svoje legitimacije zaradi podaljšanja veljavnosti za prihodnje leto že v novemburu ali decembru 1941, zlasti če jih nameravajo uporabljati takoj v začetku leta 1942. Železniškim legitimacijam je treba priložiti odrezek (kunost) čekovne kazenske po kateri je bila izplačana pokojnina za pretekli mesec in železniško znamko za 0,76 L, ki je v legitimaciji; nihče ne sme naložiti sam.

Če železniške legitimacije poteče letos petletna doba in v njej ni več prostora za vpis veljavnosti za leto 1942, direkcija železnice ne bo izdala nove legitimacije, ampak vlozek k dosedanjim legitimacijam. Vlozek bo sestavljen in neločljiv del legitimacije. Na njem se bo moral imetnik podpisati. Pri nakupu vozovnice po znani ceni ga bo moral pokazati potniški blagajni vedno z legitimacijo vred zaradi žigosanja v ustreznih rubriki. Kdor hoče naročiti vložek, mora legitimacijo t. k. j. poslati, priložiti za vložek 1 L v gotovini. Železniško znamko za 0,76 L in odrezek čekovne kazenske. Finančna direkcija bo morala namreč vložke naročiti pri direkciji železnice že do 15. novembra 1941.

Upokojenke in upokojenke iz Ljubljane naj izročijo in prevzamejo svoje legitimacije v poslojajo finančne direkcije, v prtilju, soba št. 3 in sicer vsak delavnik od 10 do 12. Ostalim upokojenkam in upokojenkam bo direkcija vračala legitimacije po pošti.

S Spodnje štajerske

— Zapiemba podjetij. S posebnimi odredbami, ki so bile objavljene tudi v časopisu, je zastopnik šefa civilne uprave na Spodnjem štajerskem Dully odredil zaplenbo celjske podružnice zagrebškega podjetja Bate in postavil za upravitelja odvratnika dr. Brandstetterja iz Maribora. V Zalcu je bilo zaplenjeno podjetje „Jutex“, Senica in Albert k. d. Za upravitelja je bil določen Celjan dr. Oskar Warsberg. Končno je bila v Laškem zaplenjena Goštinčarska pivovarna, ki jo bo po odloku oblasti upravljal Ernst Berchtold iz Maribora.

— Nenadna smrt. 24 letnemu pomožnemu delavcu Franc Kavčiču od Sv. Antona v Slov. gorah je postalo med delom v Mariboru nenkrat slabo, da se je zgrudil in kmalu izdihnil. Zdravnik je ugotovil, da ga je zadel srčna kap.

— Naredba o pisanju imen in priimkov. Šef civilne uprave na Spodnjem štajerskem je izdal posebno naredbo o pisanju imen in priimkov. Imena in priimki se smejo govoriti in pisati samo v nemški obliki. V rojstnih, mlinskih in družinskih knjigah smejo biti vpisana imena in priimki samo še na nemški način. Isto velja o vseh uradnih listinah.

— Četrti dan javnih zborovanj. Včeraj je bil na Spodnjem štajerskem 4. dan javnih zborovanj, ki jih prireja Heimathund. Včeraj je bilo v okrajih Celje, Ljutomer, Maribor in Ptuj 16 zborovanj.

— Štirje delovni uradi dela. V službenem listu za Spodnjo štajersko je izšla naredba o ustanovitvi štirih uradov dela, in sicer v Mariboru, Ptuj, Ljutomeru in Celju.

— Novi grobovi. Na svojem posestvu pri Ptujju je umrl gostničar Gregor Cvišvetnik in predsednika okrožnega sodišča

Richiedete sempre lampade con questo imballo. Esse Vi assicurano: Qualità - Economia - Grande quantità di luce.

Zahtevajte vedno žarnice s tem zavojem. One Vam jamčijo: Kakovost - Varčevanje - Veliko količino luči.

OSRAM-D

da luce a buon mercato

Vam ruči luč poceni

Je umrla soproga vpokojenega dvornega svetnika in predsednika okrožnega sodišča Emilija Toplak, stara 57 let. V Mariboru je umrla tudi železničarjeva soproga Uršula Mejšler, stara 53 let.

Naše gledališče

D R A M A

Sreda, 29. Dva bregova. Red B. Začetek ob 18.15. Konec ob 20.30.

Cetrtek, 30. Nocoj bomo improvizirali. Red Cetrtek. Začetek ob 18.15. Konec ob 20.45.

Petek, 31. zaprto.

Sobota, 1. novembra: Hamlet. Izven. Začetek ob 17.30. Konec ob 21.

Nedelja, 2. Šesto nadstropje. Izven. Začetek ob 18.15. Konec ob 20.45.

Izšel je slovenski šolski atlas

Znani Zemljepisni zavod De Agostini v Novari je izdal slovensko izdajo „Zemljepisnega atlasa za srednje in njim sorodne šole“

Ljubljana, 29. oktobra. Končno smo dobili slovenski šolski atlas, ki so ga na naših šolah tako dolgo težko pogrešali. Zadovaljiti so se morali z atlasi v drugih jezikih, kar je delalo večje ali manjše težave pri pouku, kajti dijaki so se morali naučiti predvsem slovenskih imen. Največja pomanjkljivost je pa bila, da so bili dosedajni šolski atlasji za mnoge učence predragi. Ni bilo razreda, kjer bi imeli vsi dijake atlas. Nakup atlasa je pomenil največji izdatki pri nakupu šolskih knjig. Lahko torej rečemo, da smo bili brez atlasa. Pogrešali so ga pa tudi odrasli, ne le dijaki, saj so morali kupovati tuje atlase, ki so sicer v tehničnem pogledu navadno izvrstni, imajo pa nekatere druge pomanjkljivosti.

Izd slovenskega šolskega atlasa je torej nedvomno dogodek, ki ga je treba zaloziti. Posebno značilno je, da je slovenski atlas izšel tako hitro po priključitvi ozemlja Ljubljanske pokrajine Italiji, tako da ga dijaki lahko rabijo že v tem šolskem letu. Nova knjiga na ima še tem večji pomen, ker je dosegljiva, saj je nenavadno poceni (24 L).

Knjiga je priredba italijanske izdaje (prof. dr. Luigi Visintin, znanstveni vodja Geografskega instituta De Agostini) „Zemljepisni atlas za srednje in njim sorodne šole“; slovensko izdajo je priredil naš znan geograf prof. dr. Valter Bohinec ob sodelovanju profesorjev C. Bernota, F. Platinca in dr. R. Savnika. Ze samo to pove dovolj, kako dragoceno, a hkrati poceni knjigo smo dobili: atlas vsebuje 56 zemljepisnih pogledov, fizične, matematične in politične geografije, a razen tega še 350 izvrstnih slik v bakrotisku. Slike prikazujejo mesta, lepote, krajevne ter zemljepisne značilnosti vseh delov sveta. Knjiga je po svoji vsebini vprav razkošna, a tudi oprema zadovoljuje. Atlas kupujejo tudi odrasli za svojo rabo, ne le starši za svoje otroke.

V teh časih ljudje proučujejo zemljevid posebno pogosto in z nenavadnim zanimanjem. Politična karta Evrope se je zadnja leta naglo spreminjala, tako da so nekatere zemljevidi izgubili praktično vrednost. Ostane na nespremenljivo za daljšo dobo le zemljevidi, ki so gospodarske karte obdržijo svoje veljavo delj časa. Novi atlas pa tudi upošteva najnovejšo politično spremembo, tako da najdemo zarisane nove meje na vsem ozemlju bivše Jugoslavije. Tu vidimo meje Hrvaške, nove meje med Hrvaško, Madžarsko, Srbijo in Rumunijo.

Vsebinska je razdeljena po vrstnem redu kakor običajno v šolskih atlasih. Na prvem mestu so osnove astronomije in kartografije, razdelitev zemlje na časovne pasove, fizične karte zemlje in politično prometno geografska karta zemlje. V naslednjem poglavju je obravnavana Evropa s Sredozemljem. Razen večje fizične karte Evrope manjši karti prikazujejo tektoniko in geologijo. Večji politični karte Evrope sta pa priloženi kartici, ki dajata sliko delitve Evrope na narodnosti in gostoto prebivalstva. Naslednjih 6 kart obravnava vremenske razmere, kmetijstvo in industrijo v Evropi. Posebej je sevela obravnavana zelo podrobno Italija s svojimi pokrajina-

O P E R A

Sreda, 29. La Boheme. Red sreda. Začetek ob 18.15. Konec ob 21.

Cetrtek, 30. zaprto.

Petek, 31. Netopir. Izven. Začetek ob 18.15. Konec ob 21.

Sobota, 1. novembra: Faust. Izven. Začetek ob 17.30. Konec ob 21.

Novi uprizaritev Puccinijeve opere „La Boheme“ pod muzikalnim vodstvom dirigenta Stritofa in režiji ter inscenaciji Cirila Debeva nam je prinesla deloma novo z

Meje ljubljanskih gradbenih okolišev

V regulacijskem območju sta določena poseben ožji in širši gradbeni okoliš za zidanje v prihodnjih 50 letih — Zaščiteni pasovi in zemljišča

Ljubljana, 29. oktobra. Iz svojega prvotnega zametka sega mesto v teku razvoja vse bolj na široko. Izpod ljubljanskega gradu se je že do današnjih dni razlezlo daleč tja na ljubljansko polje ob Celovski in Tyrševi in Zaloški cesti, pa ob robu ljubljanskega barja ob Dolenjski in Tržaški cesti. Če se nam zastavi zadržanje vprašanje, kako se to mesto razvijalo v bodoče, in moramo na to vprašanje konkretno odgovoriti že danes, kar je bila naloga izdelovalcev projekta regulacije, je treba gledati na različne časovne oddaljenosti seči različno daleč. Zatega delj so tudi morali projektanti upoštevati meje ožjega gradbenega okoliša, ki naj bi zadostovale najmanj za dobo 30 let, meje širšega gradbenega okoliša, ki bi zadostile potrebam nadaljnjih 20 let, ter končno upoštevati vse tisto zemljišče, po katerem se do nekega v daljni bodočnosti verjetno razprostrala Ljubljana.

Na podlagi sklepa gradbenega odbora ljubljanskega je ta obodna meja, ki obsega vse regulacijsko območje Ljubljane izredno obsežna. V njo spada o poleg upravne občine Ljubljane še deli Brezovice, Sušice, Dobrovo, Podsmreke, Ježice v celoti, Podgorice, Dola, Beričeva, Sv. Agate, Devica Marije v Polju v celoti razen Kašelskih hribov, Bizovika, Dobrunj, Sostra in vas Podmolnik. Končno spadata v regulacijsko območje še upravna občina Rudnik in iz upravne občine Šmarja — Sap del Lanišča.

Med tem ko je celotno regulacijsko območje Ljubljane zlasti na svojem obodu, samo osnova za pravilni razvoj Ljubljane v daljni bodočnosti, je ožji gradbeni okoliš, to je ozemlje, na katerem bo rasla Ljubljana prihodnja tri desetletja, tisto področje, katero je že deloma zazidano, naseljeno ali pa razparcelirano za bodoče naseljevanje. Ta ožji gradbeni okoliš je seveda veliko ožji, kljub temu pa je po površini zelo velik. Meja poteka od meje mestne občine Ljubljanske po občino Ježice preko podlajšane Mariborske ulice, Dobrobovske, Peričeve, dveh projektiranih cest na Šmartinsko in Cesto v Jarše, kjer doseže zopet mejo mestnega teritorija. S Šmartinske ceste vodi preko novih projektiranih cest na podlajšano ljubljansko cesto, Poljsko pot do Zaloške ceste. Od tod do Ceste ob Gruberjevem prekopu, po Hradskega cesti do dolenjske proge in Dolenjske ceste. Po Dolenjski cesti vodi meja do mestne meje s sosedno rudniško občino. Tam je projektirana cesta severovzhodno od Dolenjske proge in obsega ožji gradbeni okoliš Galjevice ter od nje projektirano cesto, Izansko cesto, Livado, projektirano cesto ob Malem grabnu, gre na Zeleno pot, preko kaste v Mestni log, Gerbičovo ulico na Bonifacijo in naprej na Tržaško cesto. V bližini doseže mejo ožjega gradbenega okoliša mejo mestne občine Naphovec, po vznožju Brda, tako da so doslej zazidane parcele še v ožjem gradbenem okolišu. Meja je naprej Cesta na Brdo, od koder se potem po raznih projektiranih cestah vrača nazaj ob obstoječem jarku tik zaščitenega pasu Rožnika in šišenskega hriba do Večne poti, z Večne poti vodi preko prelazne regulirane poti Pod gozdom na Cesto na Rožnik do glavne proge. Glavna proga je meja do Celovške ceste, ki je obojestransko zazidljiva. Omejitve velja le za del Malgačeve, Jernejeve in Vodnikove ulice, kjer so zazidljive le tiste v jaščitnem pasu ležeče parcele, ki so dejansko že zazidane. Nadaljuje se meja ožjega gradbenega okoliša proti projektirani Večni poti, Podhribski cesti v Kosezah, gre na Podutiško cesto ter po raznih novoprogiranih cestah proti Dravljani, doseže Dravljansko in Rokovo cesto, mimo projektirane ceste ob pokopališču, kjer se krije ožji gradbeni okoliš v bližini zopet z mestno mejo. Od tod vodi meja na Vođovodno cesto, cesto ob progi, na Aleševčovo in projektirano sporednico Tyrševi, kjer se potem meja do Ježice krije spet z mejo mestne občine.

Dopolnilno spada v ožji gradbeni okoliš še 5metrski pas ob naslednjih cestah: na obe strani: Šmartinska, Zaloška, Fužinska cesta nad Ljubljano, Štepanjova, Pesniška, Izanska cesta, Jurčkova pot do Peruzijevce ceste, Galjeve, Peruzijeva, Knezov stradan, Mihov, Lahov, Illoški stradan, Crna vas, Cesta na Rakovo jelo do Čurnovca, Cesta v Mestni log do Jarčeve parcelacije, Kamnogoriška cesta, ceste v Dravljah (Zveza kamnogoriške in podutiške ceste ter Zapuže — Perzanj). Samo po eni strani spadajo v ožji gradbeni okoliš Tomačevska (severna stran) Fužinska pod Ljubljano (južna stran) Bizovška (severna stran) Cesta dveh cesarjev (južna stran do Sibirije), Cesta v Zeleni log (ena stran do Čurnovca) in Podutiška cesta (severna stran).

Razen ožjega gradbenega okoliša je potem določeno še tudi širši gradbeni okoliš, ki kakor rečeno naj zadostuje za nadaljnjih 20 let. Skupno z ožjim gradbenim okolišem predstavlja širši gradbeni okoliš ko-

likor toliko zaključeno celoto. Meje tega teritorija je le težje opisati, ker marsikdo manjkajo oporne točke.

Gradbeni zakon odreja, da mora biti okoliš gradbenega okoliša določen poseben zaščiteni pas, ki mora ostati zelen ter je na njem gojiti in pospeševati le obstoječo kulturo. Tak zaščiteni pas v Ljubljani zaradi posebnih terenskih razmer ni mogoče. Narava sama in dosedanj razvoj mesta pa nalagata, da se zaščiti in od sleherne zadavne odvzamejo poudini kompleksi, ki morajo ostati zeleni. Na njih so dopustne le novogradnje, gospodarskega poljedelskega značaja.

Zaradi varstva naravnih lepote, očuvanja obstoječih higijenskih in zdravstvenih prilik, v nemali meri pa tudi zaradi terena, ki ni za zidavo primeren, so v Ljubljani zaščiteni naslednji pasovi: v celoti je zaščiten Golovec, razen vznožja vzdolž Radečke ceste. Dolenjske ceste in v dolinici Rakovnik odobrene parcelacije, ob Cesti na Orle ter tistih parceli, ki so že zazidane. Na Gradu so zaščiteni vse doslej nezazidane parcele Isto velja za Rožnik in za šišenski hrib. Velik teritorij je zaščiten tudi na ljubljanskem polju zaradi vodnih naprav v Klečah. Zaradi izvedbe kanalizacije je zaščiteno ozemlje med Ljubljano, Zaloško in Fužinsko cesto. Obe na zadnjem mestu imenovani cesti sta pa zazidljivi do globine 45 m. Zaščiten je tudi ozemlje v

zvezi z letališčem. Za povečavo obstoječih pokopališč in napravo zaščitenega pasu okrog njih so zaščiteni večji teritoriji okoli pokopališča pri Sv. Križu, v Štepanji vasi, na Viču in v Dravljah. Za Navje je določen del opučenega pokopališča pri Sv. Krištofu ter evangeljsko pokopališče do prelazne Robbove ceste. Razen tega so določene za poljedelske namene posebne površine na ljubljanskem polju, Štepanji vasi, Ljubljanskem barju, v Mestnem logu, vse ozemlje izven mej gradbenega okoliša, ozemlje za Rožnikom in v Dravljah. Zaščiten je končno ozemlje 23 obstoječih parkov ter 14 sportskih prostorov, kakor tudi ozemlje nekaterih projektiranih sportskih prostorov: in sicer med Malim grabnom, Ljubljano; med Ljubljano, Livado, Izansko cesto in Kamničanovim stradanom; ozemlje vzhodno Vojnovice, južno od Gradaščice; ozemlje v Zupančičevi jami ob Vilharjevi cesti; ozemlje ob Večni poti, severno od Herzmanskega, ter višje gori pri Mostecu; v Štepanji vasi pa vzhodno in severno od pokopališča. Zaščiten so tudi vsa obstoječa in mnoga na novo projektirana javna otroška igrišča, za katera je določeno, da jih je treba prevzeti pri vseh novoprogiranih šolah. Zaščiteni je treba še ozemlje za javne vrtove in sicer botanični vrt, mestno vrtinarjo v Tivoliju in za privatne vrtarje Herzmanskega in pred pokopališčem pri Sv. Križu.

Tramvajski promet k Sv. Križu

Ljubljana, 28. oktobra.

Zaradi praznikov mrtvih prebivalstvo je pred Vsemi sveti v množično obiskuje grobove na pokopališču sv. Križa ter je zato že minulo nedeljo vozila tudi proga »1« naravnost k Sv. Križu.

V četrtek 30. t. m. popoldne bodo vozili vozovi proge »1« k Sv. Križu prav tako kot so vozili minulo nedeljo, vendar pa ob vsakem vremenu namesto do splošne bolnice kar po Hrvaškem trgu na Jegličovo cesto ter dalje po Šmartinski cesti k Sv. Križu in po isti poti nazaj v Ze Sisko ali v Podgoro.

V petek, 31. t. m. bo vozila proga »1« ves dan k Sv. Križu enako kot v četrtek, popoldne pa še proga »4« z Viča mimo glavnega kolodvorja k Sv. Križu proge »1« »2« in »4«, torej vsi vozovi šišenske, viške in močanske proge.

V soboto na dan Vseh svetih 1. novembra in v nedeljo 2. novembra bodo vozile k Sv. Križu ves dan vse proge tako:

Proga »1« iz Podgore po Ajdovščini in mimo glavnega kolodvorja k Sv. Križu ter po tej poti nazaj v Sisko ali Podgoro.

Proga »2« bo krožila v smeri Sv. Križa, glavni kolodvor, glavna pošta Poljanska cesta, Sv. Križ.

Proga »3« z Rakovnika po Poljanski cesti k Sv. Križu in po isti poti nazaj na Rakovnik.

Proga »4« z Viča mimo glavnega kolodvorja k Sv. Križu in po isti poti nazaj na Vič.

Psihologija stanovanja in stanovalcev

Stanovanje mora služiti vsem rodbinskim članom tako, da se počutijo v njem dobro

V vsakem stanovanju se odraža psihologija stanovalcev. Če stopite v tuje stanovanje, spoznate takoj na prvi pogled, da-li služi ljudem ali pa ljudje služijo njemu. Prijetno stanovanje ne sme biti stanovanje, kjer stanujejo ljudje samo v eni sobi, druge so pa nekakšno skrbno zastražene muzeje, kamor sme stopiti samo gostova noga. Mnogi imajo salone in jedilnice, kamor popeljuje človeka, če pride v goste, salone, kjer se človeku zdi, kakor da pada tišina izpod belega stropa. Tla pokrivajo preproge, tihše so, vendar pa kriče: Pozor, pazite, da ne zamažete parketa ali celo preproge! Miza in naslanjaji so kakor zakleti vitezi, stoječi nepremično na svojih mestih. V takem salonu ni prostora niti za odprto knjigo, ki sme biti samo na polici skrbno urejene knjižnice, kamor pa nihče niti ne pogleda.

Tako je stanovanje, kjer se ne stanuje, temveč samo skrbno briše prah. Zato pa stanuje številna družina prav za prav samo v kuhinji, čeprav ima štiri sobe. En član se ne ozira na drugega, govori se vseprek. V skupni sobi družine se je in spi, ta poslušajo radio, oni čita, otroci kriče, a če bi kdo rad delal, zaman čaka na trenutek miru in zaman išče koteček

zase, kjer bi mogel sedeti in nemoteno delati. Težko se najde kdo, ki bi imel zanj razumevanje, zato se pogosto pripeti, da si poišče tak rodbinski član zavetišče drugod, najraje v kavarni ali gostilni. In tako se polagoma odtuji rodbini, kjer izgubi koteček toplote domačega ognjišča.

Kaj pomaga vse prizadevanje stanovanjskih arhitektov, ki zdaj v prvi vrsti naglašajo, da imamo stanovanja zato, da stanujemo v njih, ne pa da služijo za nekakšne muzeje in razstavne prostore za goste, ko je pa toliko rodbin, ki tega ne upoštevajo. Vsak rodbinski član bi moral imeti v stanovanju pravico do svojega kotečka, če je to le mogoče, namreč, če stanovanje ni pretesno. Toda zaman bi iskali večje število rodbin, kjer bi imeli tudi v večjem stanovanju sobico za manjše otroke ali za študente. To se zdi zdaj ljudem odveč, saj smo se tudi mi učili v kuhinji in to je nam zadostovalo, se izgovarjajo starši. Če bi vedno živeli na svetu vedno samo taki ljudje, bi človeštvo zaradi njihove duševne pasivnosti ne bilo prišlo niti čez prag kamenite dobe, kjer bi ljudje nikoli ne imeli večjih potreb in zahtev. Naprednejšim in podjetnejšim ljudem se moramo zahvaliti, da ne stanuo-

jemo več tako primitivno, kakor so stanovali ljudje v starih časih, temveč da imamo tudi v pogledu stanovanja večje zahteve in potrebe.

Kakšno more biti duševno življenje tam, kjer stanujejo ljudje samo v kuhinji, kjer ne trpe v sobi odprte knjige na mizi ali odloženega nalivnega peresa? Tam, kjer ne morejo razumeti, da je doraščajočemu mlademu človeku potrebna, če že ne posebna soba, pa vsaj koteček v sobi, kjer bi mogel spraviti svoje stvari v red po svoji volji, kjer bi imel pisalno mizo, knjige, slike, fotografije, rože in drugo, kar spada k udobnemu domačemu ognjišču, obenem pa tudi koteček, kjer bi lahko mirno delal. Kjer je le malo razumevanja in medsebojnega spoštovanja rodbinskih članov, se najde v stanovanju za vsakega člana poseben koteček, v katerem dela z mnogo večjim veseljem, a stvari okrog njega se mu zde, da imajo njegovo podobo in lastnosti. V lastnem kotečku skupnega stanovanja nihče ne izgubi občutka rodbinske povezanosti. A za skupno mizo se med kramljanjem nauči ljubiti dom kot kraj, kamor se bo vedno rad vračal.

Zaradi ene zaušnice

Dva pariška pekova pomočnika sta se na cesti sprla. Med prepričkom str si skočila tudi v lase in bojevitejši je prisilil svojemu nasprotniku zaušnico. Če bi bil vedel, kaj bo nastalo iz tega, ki si bil gotovo premislil. Svojega nasprotnika je udaril tako močno, da se je opotekel in priletel tako nesrečno v izlozbeno okno molne trgovine, da se je veliko steklo razbilo. Trgovčeva hči je bila tisti hip zaposlena v izlozbi in ustrašila se je tako, da se je onesvestila in udarila za glavo ob pult.

Njena mati je bila priča nesreče. Stala je na nasprotni strani ulice in poglala se je proti trgovini. Nesreča je hotela, da je prišla pod avto, ki jo je podrl in povozil. Šofer je izgubil oblast nad volanom in zavozil na hodnik, kjer je podrl več ljudi in železni kandelaber, avtomobil se je pa vnel in zgorel. Tako je povzročila ena sama zaušnica toliko nesreč in tudi precej škode.

Nove ameriške železarne in jeklarne

Ameriški trgovinski minister Jesse Jones je napovedal sklenitev pogodbe z družbo Bethlehem Steel Company o gradnji novih visokih peči, koksovih in Siemens martinovih peči ter novih naprav za valjanje železa. Stroški bodo znašali 55.780.000 dolarjev. Njih naprave naj bi omogočile letno proizvodnjo 1.33 milijonov ton sirovega železa, 1.19 milijonov ton koksa in 180.000 jeklenih blokov.

Letna kapaciteta naprav za izdelovanje jeklenih plošč v podjetju Sparrow Point, Maryland se ceni na 720.000 ton. Vse naprave postanejo last Defense Plant Corporation in njihovo obratovanje bo v rokah družbe Bethlehem Steel Co. na podlagi najemne pogodbe. Obenem je pa za posplošno podjetje Refico za finansiranje novih naprav družbe Republic Steel za izdelovanje nerjavečega jekla in jeklenih zmesli.

Slavko Lukman na Dolenjskem

Znani naš tenorist, koncertni pevec g. Slavko Lukman, bo te dni nastopil v raznih krajih Dolenjske s svojim skrbno izbranim programom. Pel bo dela domačih in tujih skladateljev, kakor: Pavčiča, Preglaja, Ogriča, Puccinija, Leoncavalla, Verdija, Lohra itd. Pri klavirju ga bo spremljala znana pianistka ga Marta Valjalo, ki bo nastopila tudi z nekaj samostojnimi točkami. Že danes opozarjamo občinstvo na nastop obeh umetnikov in posebej poudarjamo, da je g. Lukman do sedaj pel skoro zmeraj v razprodanih dvoranah, kar je dokaz, da je povsod čez vse priljubljen.

kazen je trajala teden dni. Ravnatelj se mi je osvetil. Mar bi ne bilo pometneje poklicati zdravnika, da bi me pregledal?

Bil sem že ves kosmat in umazan, pa niti mislil nisem na to, da bi se obril. Naložili so mi dve ali tri kazni za moje slabo vedenje in nekega dne — bilo je pozimi — sta me dva paznika odvela napol nagega na dvorišče, kjer sta me četrt ure drgnila z ostro ščetko. Okrog mene so stali drugi kaznenci in se mi smejali.

Dobil sem vnetje rebrne mrene tako, da sem visel več dni med življenjem in smrtjo. Lahko bi bil zahteval kaznovanje brezobzirnih paznikov, toda bil sem tako srečen, da mi ni bilo treba poganjati kolesa, da sem molčal. Sicer pa, kaj bi mi pomagalo pritoževati se? V Readingu pravica nikoli ni na strani kaznencev.

Moje vnetje rebrne mrene je bilo zelo težko, kajti posledica je bila, da sem smel ostati štiri tedne v postelji, mnogo mehkejši, kakor je bila postelja v moji celici. Ta čas sem mnogo čital in moji malone že prazni možgani so se jeli znova polniti. Duhovnik, ki si je bil premislil in zopet prihajal k meni, je bil prepričan, da sem se poboljšal zato, ker sem čital nabozne knjige.

Duhovnik je prihajal k meni pogosteje in moje lepo vedenje je napravilo nanj tako ugoden vtis, da me je vzel pod svojo zaščito in mi obljubil zavzeti se zame pri jetniški upravi, da bi mi kazen znižali.

PROKLETSTVO

DEMANTA

Roman

Zgodba o čevljih bi se zdela jetniški upravi kaj čudna. Začeli bi iskati čevlje številka 39, preiskali bi njihove podplate in pete, da bi se prepričali, če ni v njih kaj sumljivega. Skrbna preiskava bi gotovo privedla paznike do najdbe demanta. Tako bi ne izgubil samo premoženja, s katerim sem računal, da bi postal »poštenjak«, temveč bi si napravil še novo preganjanje... In ni izključeno, da bi mi prinesla ta druga afera še nekaj let ječe.

Res je, da bi bila ta leta mirnejša, ker bi jih preživel v Franciji, kjer so kaznilnice prej sanatoriji, nego ječe, kakor pravijo angleški kriminalisti.

Te misli, h katerim sem se vračal sleherni dan, so imele za posledico, da sem postal ves zbeigan. Večkrat niti hoditi nisem mogel. Moje noge so bile kakor ohromele in njihovo moč sem našel le, kadar sem bil prisiljen stopiti na lopatice mlina... Kmalu niti misliti nisem mogel več, tako otopen sem večkrat stal ali sedel po več ur na istem mestu, oči uprte v strop. V začetku svojega bivanja v ječi sem se zabaval s tem, da sem z buciko izpraskal na steni svoje celice dneve, kolikor mi jih je še ostajalo do

odhoda iz kaznilnice. Bilo je še 1825 dni. Pri polovici teh dni sem pa opustil to delo.

Zdaj sem bil povsem brezbržen. Živel sem kakor žival, niti za tok časa nisem imel več smisla. Ura je bila, toda jaz je nisem slišal.

Če se mi je za hip malo posvetilo v glavi, sem se vprašal, da-li sploh še živim, da-li je vse to, kar vidim okrog sebe, resnično in da-li se ne bodo nadaljevale na zemlji započete težke sanje, ko pridem na oni svet.

To stanje izčrpanosti, ta brezčutnost in otrplost je pa vendarle ugodno vplivala na mojo splošno stanje, ker me je držala v nekakšni zaspanosti in ta je sprotil pomirjala moje živce. Sicer sem pa spoznal, da bi ne mogel nad dva meseca prenašati strašnega življenja, če bi bil ostal v Readingu tak, kakršen sem bil ob prihodu.

Človek se privadi vsemu. Če bi ne bilo tako, mar bi mogli kaznenci v Readingu prenašati to življenje skozi pet ali celo deset let?

Kakor drugim kaznencem, so tudi meni od časa do časa poslali jetniškega duhovnika MacLaughana. Toda to, kar mi je govoril, me ni pomirilo in potolažilo, temveč še bolj razžalostilo. Njegov monoton glas, njegove mehčane kretnje, dostojanstvenost in navada obračati oči v strop ob izgovarjanju božjega imena, vse to mi je šlo vedno bolj na živce in tako sem vsakokrat nestrpno čakal, kdaj bo zopet zapustil mojo celico.

Vidite torej, kako izčrpan in nervozen sem bil že.

Duhovnik je gotovo opazil mojo raztresenost, ker ni več prihajal k meni in zdlo se mi je čudno, da so postali pazniki strožji in krivičnejši z menoj, čim je nehal duhovnik hoditi k meni. Nedvomno jim je povedal, da sem zakrknjen zločinec, eden izmed tistih kaznencev, ki jih niti vera ne more več omeščati.

Uvrstili so me med »divjake« in temu primerno so potem tudi ravnali z menoj.

Nekega dne je prišel v mojo celico ravnatelj kaznilnice. Bil je mož s črnim suknjcem in belim telovnikom, dolgih nog in zelo smešnih potez na obrazu.

— Številka 33 — mi je dejal, prižmuril oči in potegnul usta k ušesu. — Vse kaže, da ste nepoboljšljivi.

Njegovo oko je zavzelo zopet svoje normalno mesto, toda njegova usta so se premikala od leve na desno tako, da nisem mogel zadržati smeha.

Srepe me je pogledal, pomežiknil še enkrat z očesom in se srdito obrnil, rekoč:

— Številka 33, vi ste cinik... Prorokujem vam žalosten konec.

— Zbogom! — sem zaklical za njim in se znova zakrohotal.

Očividno nisem bil pri zdravi pameti, kajti sicer bi bil prijazno sprejel tega bolnega moža, ki je koncem koncev izpolnjeval samo svoje mučno poslanstvo.

Tistega večera sem dobil samo četrto porcije in ta